

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

3:dje årg.

Den 13 Oktober 1901

N:r 2

Återgiftande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Drottning Sofia* (med 1 porträtt). *Vårt konungapar & Drottningholm* (med 6 illustrationer). *Herman Wikblad* (med 1 porträtt). *Knut Wicksell* (med 1 porträtt). *Landsköfdingen och grevinnan Douglas silfverbröllop* (med 1 illustration). *Otto Samson* (med 1 porträtt). *En S'ockholms fältridklubbsschuitseljakt* (med 2 illustrationer). *Den nordsvenska hasten* (med 1 illustration). *Skolungdomens prisskjutning å Ladugårdsgården* (med 3 illustrationer). *Professor Finsen och hans ljusinstitut* (med 1 porträtt och 5 illustr.). *Sanatoriet vid Hessleby* (med 1 illustr.). *Sanatorie-idéns upphofsman* (med 1 porträtt). *Professor Rudolf Virchow* (med 1 porträtt). *Landskrona nya teater* (med 1 illustration). *Konstslöjdställningen i Halmstad* (med 2 illustrationer). *Kräkjak* (med 2 illustrationer). *Folkskolebarnens idrottslekar* (med 1 illustr.). *Fiskar-Olle* Originalberättelse för HVAR 8 DAG af Erland Bratt. *Veckans porträttegalleri* (med 18 porträtt).

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1901.

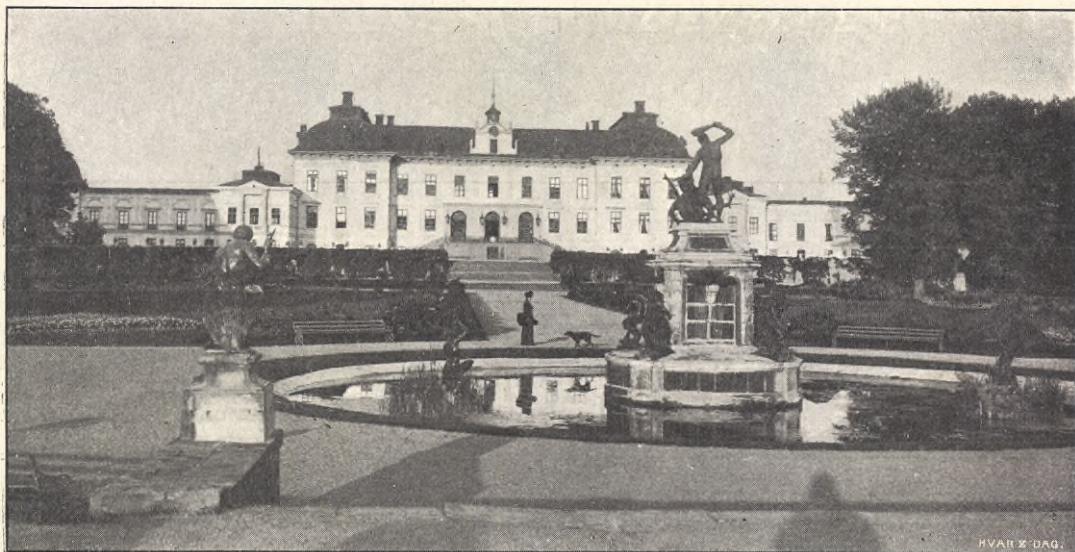

DROTTNING SOFIA.

Efter ett i dessa dagar af hoffotografen J. Larsson, Stockholm, taget porträtt

VÅRT KONUNGAPAR Å DROTTNINGHOLM.

Fotografier speciellt för HVAR 8 DAG af Axel Lindahls fotografiäffär, Stockholm.

DROTTNINGHOLMS SLOTT SEDT FRÅN PARKEN.

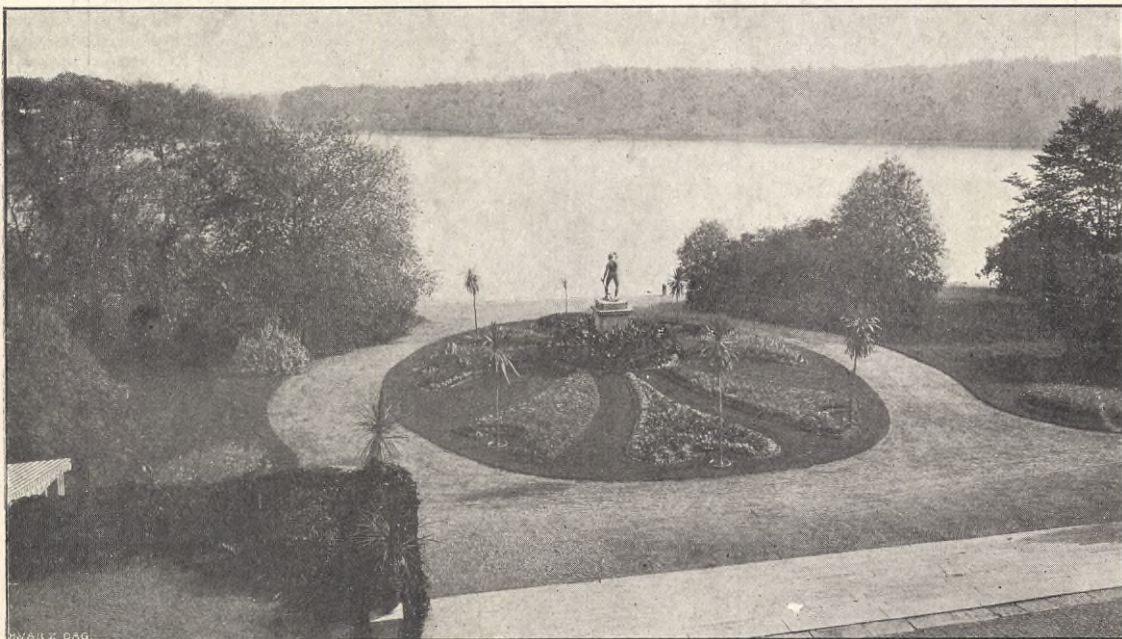
Det är med stor och verklig glädje, som nationen nyligen hälsade landsens moder, vår ädla drottning, välkommen åter från den stärkande sommarvistelsen i Norge.

Det är ju ett stort ord detta att vara moder för ett helt folk, men om någon drottning förtjänat detta vackra hedersnamn och i ordets ädlaste mening varit en moder för sitt folk, så är det väl drottning Sofia, hon, den goda, den för de sjuka, de svaga, de elända ömmande, grundarinnan af snart sagdt otaliga fromma stiftelser, hon som alltid är redo att hjälpa och stödja både andligen och lekamligen, och som därpå satt in all sin ädla kraft!

Äfven konungen har återkommit till sin huvudstad, stärkt af västkustsejournen och, trots resor och ansträngningar af allehanda art, kry samt vid bästa kraft, och liksom sin höga gemål hjärtligt välkomnad åter.

* * *

Konungaparet samt prinsparet Carl med sina små prinsessor vistas, då detta skrives, å Drottningholm, det vackra lustslottet vid Mälarstranden, och visa vi därför några bilder från det sällsynt vackra, historiskt minnesrika slottet.

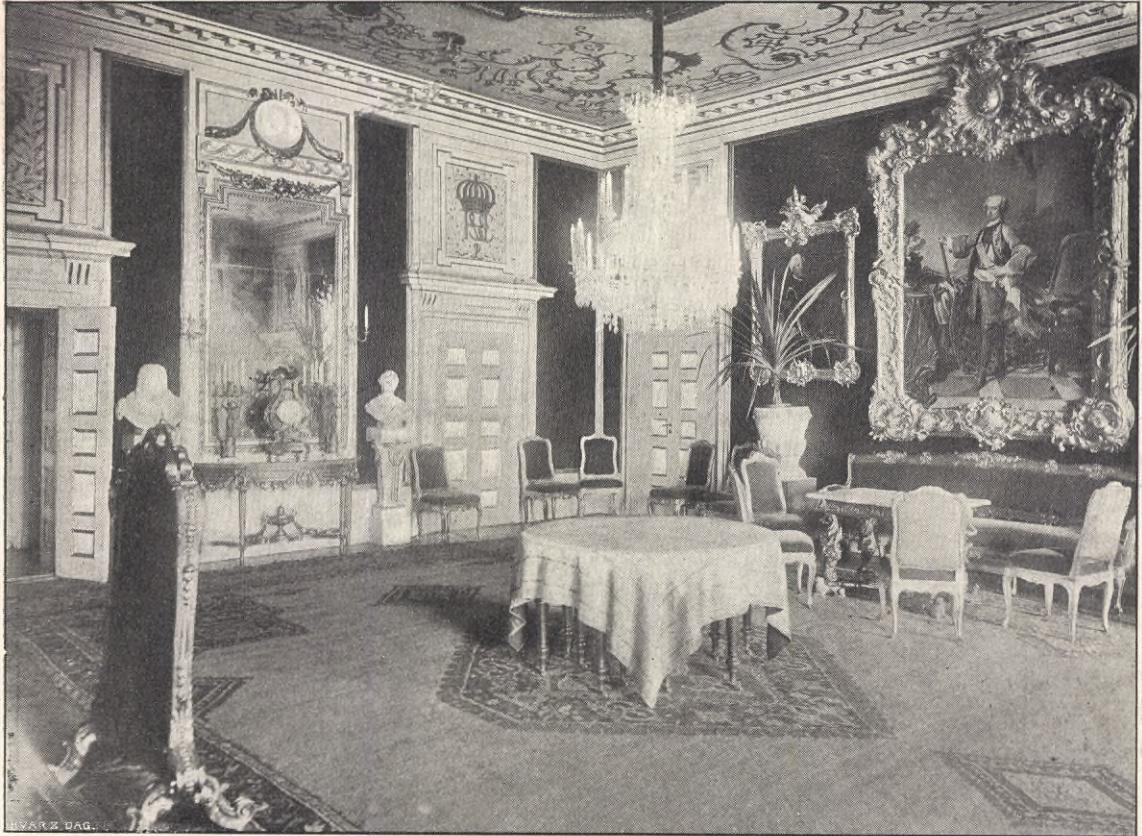

DROTTNINGHOLM: Utsikten från drottningens fönster.

Detta var redan i äldsta tider kungsgård och hette då Toresund eller Torfvesund. Det fick namnet Drottningholm af Johan III:s gemål Katarina Jagellonica, hvilken förändrade det ursprungliga gamla trähuset till en byggnad af sten.

Det nuvarande slottet är emellertid af yngre datum. Grunden härtill lades af Carl X:s enka, Hedvig Eleonora. Slottet uppfördes 1662 af Nicodemus Tessin d. ä., i fransk stil med högt mittparti och framskjutna, af runda torn flankerade flyglar. På Drottningholm härskar barocken — Versaillesstilen. Själfva byggnaden är dock upp-

Allt nog! Vår tid har kanske andra skönhetsbegrepp, men det hindrar icke, att Drottningholm likväl är det ståtligaste af de svenska lustslotten, utstyrdt till det inre med verkligt kunglig prakt. Sedan Drottningholm haft sin första glansperiod under Hedvig Eleonora, fick det en ny under Gustaf III, hvilken, som bekant, därstädes gaf sina stora fäster. Flere af slottets dyrbaraste rum äro också hållna i den lätta rococons stil, som utmärkte tredje Gustafs dagar, och man lägger bland dessa särskildt märke till Gustaf III:s sängkammare i nedra våningen. Andra anmärkningsvärda rum äro stora

DROTTNINGHOLM: Drottningens matsal.

förd i italiensk renässans: Tessin d. ä. och hans son försågo slottet med pompösa trappor — stora trappan är särdeles berömd — och gallerier.

»Parken upplinieras och klipptes efter tidens smak och fylles med de oundgängliga gudarne af brons och marmor. I trapphuset få Apollo och sänggudinnorna sin plats, och salongsplafonden fylles af en öfverbefolkad olymp i en ultramarinblå himmel, hvarur tunga, gyllene ljuskronor hänga ned — eller prydas de af personifierade årstider, element, dygder, furier, gudomligheter...

»En patetisk, nykter konst i klassisk mantel, men på samma gång en djärf och ståtlig konst!»

galleriet och rikssalen, med porträtt af Oscar I:s samtida regenter. Under vår nuvarande konungstid har Drottningholm haft ytterligare en glansperiod. Flere rum ha återställts i deras gamla skick, andra, såsom Oscarssalen, ha erhållit en med slottets historia harmonierande inredning, och de rika samlingarne ha ytterligare ökat, isynnerhet med saker från den af konungen inköpta Mälsäkersamlingen.

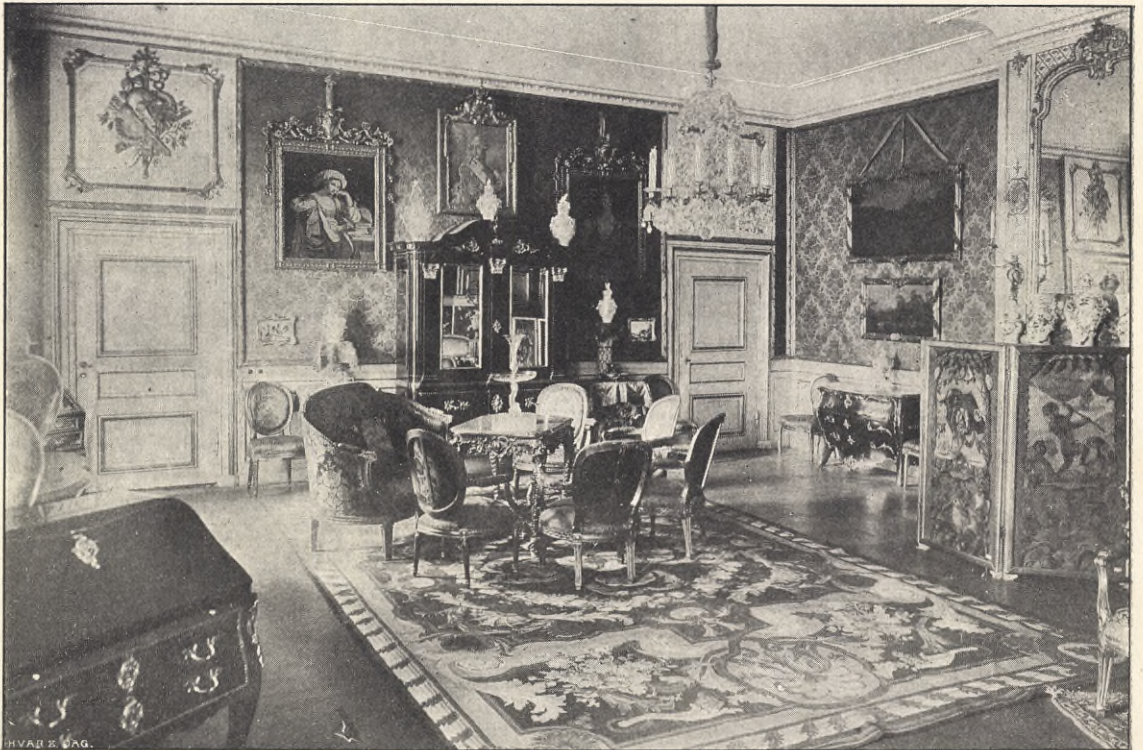
Inåt den närmast slottet i sträng fransk stil hållna parken finnes en bred terrass. I parken påträffas, utom vaserna och stoderna i brons och marmor, en dyrbar fontän af Adrian de Vries, kanaler och svandammar, en i häckar utklippt friluft-

DROTTNINGHOLM: Blå salongen.

teater, en labyrint med gångar, där man lätt går vilse, o. s. v. På andra sidan om stora allén ligger »Kina slott», fylld af otaliga chinoiserier, hvilket Adolf Fredrik skänkte som födelsedagsgåfva till Lovisa Ulrika.

Det finnes sålunda mycket att bese å Drottningholm, och få äro äfven de turister och resande, hvilka besöka vår vackra hufvudstad, som försumma att lära känna det ståtliga lustslottet å Lofön. Men nu är det höst, nu falla bladen rundt kring

DROTTNINGHOLM: Gula salongen.

DROTTNINGHOLM: Parti från parken.

slottets hvita murar, och de nyfikna, som hit anlända äro få.

Det är väl ock därför, som vår kungafamilj oftast, då den på höstsidan åter samlas i huvudstaden,

här söker ytterligare en kort tids hvila, innan vintern kommer med dess kräfvande plikter och sitt för monarken och hans närmaste så ansträngande och jäktande lif.

HERMAN WIKBLAD.

F. D. STATSRAÐ, NYUTMÄMND PRESIDENT
I KAMMARKOLLEGIUM.

Då statsrådet Wikblad nu efter 12 ars stråtsamt arbete dragit sig tillbaka från konungens rådsbord för att intaga den genom Hans Forssells frånfälle lediga presidentstolen i k. kammarkollegium, kunde han göra detta i medvetandet att ha utfört ett sällsynt rikt och gagnande arbete i konungens och fäderneslandets tjänst. Att han äfven till den nya befattning han nu tillträdt fullväl medför alla nödiga kvalifikationer, behöfver väl knappast sägas.

KNUT WICKSELL.

DOCENT, FÖRESLAGEN TILL PROFESSOR I NATIONAL-
EKONOMI VID LUNDS UNIVERSITET.

Dr Wicksells namn har ju i dagarne varit mycket nämnt i anledning af besättandet af professuren i nationalekonomi i Lund, hvarvid han uppförts å första förslagsrummet. Det är ju icke första gången, som striden står skarp om denne märklige och begåfvade man, och emotses den föreliggande frågans afgörande med stort, allmänt intresse. Vi ha genom våra förbindelser i Uppsala lyckats förskaffa oss denna i öfrigt unika fotografi.

LANDSHÖFDINGEN OCH GREFVINNAN DOUGLAS,
FIRANDE SILFVERBRÖLLOP Å GERSTORP DEN 30 SEPT.

Foto. Bergqvist. Linköping.

EN VACKER FAMILJEGRUPP:

Jämte silfverbröllopsparet och dess barn synes friherre Adelsvärd å Ätvidaberg, gift med en dotter till det grefliga paret.

Landshöfdingen greve Douglas och hans grefvinna firade den 30 september sitt silfverbröllop å Gerstorp i Östergötland i kretsen af sina närmaste. Det vackra herresätet var högtiden till ära af gårdens folk prydt med flaggor och guirlander, och festliga anordningar af olika slag voro vidtagna.

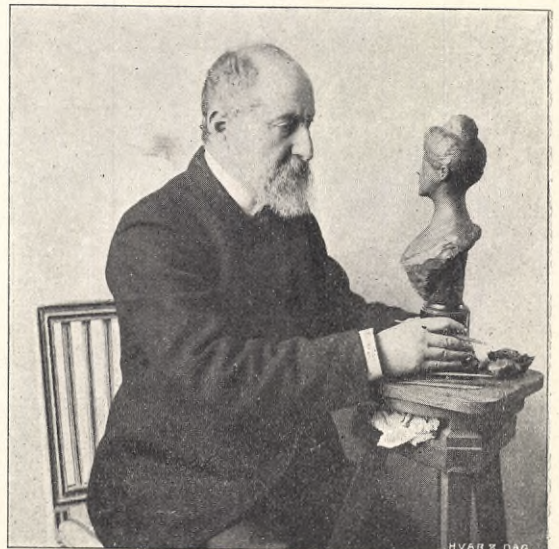
Kl 8 f. m. utfördes musik af en sextett från Linköping, därtill anmodad af gårdens folk. Efter frukosten uppvaktades silfverbröllopsparet af den till gården hörande tjänstepersonalen, som frambar sina hjärtliga lyckönskningar. Grefven och grefvinnan tackade hjärtligt för hyllningen. Senare under dagen uppvaktade inspektoren och underlydande med familjer.

Kl. 12 var middag för godsets underhafvande. Under aftonens lopp infunno sig de närmaste grannarne för att lyckönska. På kvällen var parken kring Gerstorp rikt eklärerad.

OTTO SAMSON.

LIFFÖRSÄKRINGSAKTIEBOLAGET NORDSTJERNANS
DIREKTÖR OCH STIFTARE.

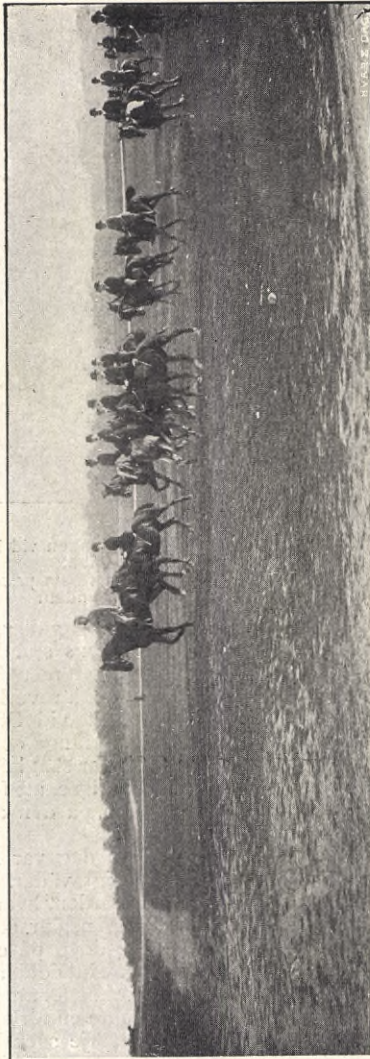
Den 7 oktober var det 30 år sedan »Nordstjernen» stiftades, af hvilken anledning HVAR 8 DAG återgifver ett porträtt af den särskildt inom försäkringsväsendet framstående mannen. Porträttet låter förstå att direktör Samsons intressen dock icke äro uteslutande upptagna af affärerna. Isynnerhet lär musiken i honom ha en förstående och hängifven vän.

OTTO SAMSON.

EN STOCKHOLMS FÄLTRIDTKLUBBS SCHNITZELJAKT.

Specialfotografier för HVAR 8 DAG af Axel Lindahls fotografafärd, Stockholm.

MASTERN.

Bland de olika slagen af ryttareidrott är schnitzeljakten synnerligen omtyckt. En god ryttare övertager råfvens roll, och en ryttareskara övertager hundarnes tjänst vid förföljandet. Jakten försiggår på det sättet, att »räfven» lekens namn — och den fortgår, till dess någon af »hundarne» upphunnit den jagade och lagt sin hand på hans axel.

En synnerligen lyckad dylik jakt var fredagen den 27 sept. anordnad af S'ockholms fäiltridtklubb. Terrängen var treflig, distansen omkring 5,000 meter, tempot långsamt. Vid halali utdelade öfverstelöjtnant Blomstedt 37 kvistar.

DEN NORDSVENSKA HÄSTEN.

Som bekant har i Dalarne och Nordland på senare åren intresset alltmär växt för och alltmär arbete nedlagts på sträfvandet, att med resterna af den gamle norrlands- och dalahästen som grundval, i förening med lämpligt norskt afvelsmaterial söka få fram en af kallblodiga raser opåverkad national häst under namn »nordsvenska hästen». Den plats, där detta arbete intensivast pågått och pågår, är södra Dalarne och däraf särskildt Hedemora och Folkare härader. Där har sedan ett antal af år föreningen »Södra Dalarnes Hästvänner» arbetat med härofvän berörda mål. Föreningen hade uppvisning och årsmöte den 20 och 21 september, därvid till mötesplatsen, Hedemora, förts inemot ett 300-tal afvelsdjur, genomgående bruna och ett fåtal af blackfärg. Hästarna uppvisades i fyra stora ringar inför landshöfdingen i Kopparbergs län, som jämte vice ordföranden i hushållingssällskapet närvar vid mötet.

Bilden här bredvid är af nordsvenska unghingsten »Birid», född 1898 efter stamboksförda föräldrar.

FRÄMST RIDER DEN KÄNDE SPORTSMANNEN FRIHERRE HERMELIN.

Schnitzeljakten försiggår efter mönster af de engelska råfjakterna. Jakten försiggår på det sättet, att »räfven» — hvaraf

Foto. Gehrman, Hedemora.

UNGHINGSTEN »BIRID» AF DEN TYPISKT NORDSVENSKA RASEN.

SKOLUNGDOMENS PRISSKJUTNING Å LADUGÅRDSGÄRDET.

Specialfotografier för HVAR 8 DAG af Axel Lindahls fotografiäffär, Stockholm.

SKOLUNGDOMEN PÅ MARSCH TILL PRISSKJUTNINGEN.

H. m. skänker hvarje år ett målskjutningsgevär af arméns modell jämte ammunition, hvilket utgör första priset vid skolungdomens täflingar. Detta gevär är naturligtvis föremål för ynglingarnes lifliga åstundan.

Under alla de senaste krigen har ju till fullvidens bevisats, hvilken ofantlig vikt det ligger på, att soldaterna äro skickliga, besinningsfulla och »målmedvetna» skyttar. Den gamla eldgifningen i salfvor och i trupp kan ju numera nästan betraktas som utesluten; striden äger merendels rum på skyttelinie och i spridd ordning, och det gäller då för hvarje man att icke blott iakttaga den strängaste lystring och disciplin, utan ock att med bibehållande häraf kunna sköta sig själf och sin eldgifning.

Ett hufvudvillkor härför är naturligtvis först och främst en noggrann kännedom om vapnet, förmåga att snabbt och säkert bedöma de ju numera ofta ofantliga afstånden och — träffsäkerheten. Alla dessa egenskaper kunna endast förvärfvas genom långvarig och flitig öfning, de måste »nötas» in, och det är också därför man på senare åren lagt en alltmera ökad vikt vid militär- och skjutöfningarne vid våra högre allmänna läroverk, därifrån ju de

KONUNGENS PRIS utdelas till lärjungen vid Norra Latinläroverket Reuterskiöld.

fleste utgå, hvilka, då det en gång gäller, komma att stå i spetsen som ledare i farans stund.

Hvarje höst samlas också ungdomen från hufvudstadens olika skolor och en del läroverk i landsorten för att å Ladugårdsgärdet vid Stockholm pröfva sin säkerhet i skjutning. Många och vackra äro de pris, som till dessa täflingar skänkas af härför intresserade personer, hvilka inse, att fosterlandets välgång en gång kan bero på den allmänna skjutskickligheten.

Denna skolungdomens stora dag var i år den 28 sept. och gynnades af härligt väder. Korum hölls, som vanligt, i Kungsträdgården, hvarefter afmarschen skedde till Kaknässkogen, där ett rörligt »lägerlif» utspann sig. Vid 1/24-tiden på eftermiddagen ägde efter prisskjutningens slut defilerings rum för general Rappe, hvilken därefter förrättade prisutdelningen, i det att han uttryckte en förhoppning, att den tid skulle komma, då hvarje svensk kunde sköta sitt vapen så, att han visste, hvar han träffade.

GENERAL RAPPE UTDELAR ROB. FRANCKES VANDRINGSPOKAL, SOM ERÖFRATS AF NORRKÖPINGS ALLM. LÄROVERK.

PROFESSOR FINSEN OCH HANS LJUSINSTITUT.

Fotografier för HVAR 8 DAG af F. Riise, Köpenhamn.

Det är en gammal känd sak, att ljuset utöfvar en s. k. kemisk verkan; dock icke allt ljus och icke i samma grad. Så utöfva spectrums minst brytbara strålar (de röda) nästan ingen verkan, men ju längre bort vi komma åt den violetta ändan af spectrum, blir denna verkan kraftigare; allra kraftigast verka de violetta strålarne, och de strålar som ligga närmast utanför den synliga delen af spectrum: de s. k. ultravioletta eller »kemiska» strålarne. På detta sakförhållande hvilat bl. a. äfven hela den fotografiska tekniken.

Den modärna medicinen har emellertid äfven studerat, huruledes denna kemiska inverkan gör sig gällande på lefvande organer och därvid funnit, att ljuset och särskildt de violetta och ultravioletta strålarne hafva en kraftig bakteriedödande förmåga; de utöfva dessutom en starkt irriterande verkan på huden, hvilken verkan kan framkalla sjukdomar, men stundom också kan användas i kurativt syfte.

Det röda ljuset däremot retar ej huden; och äfven här af har medicinen dragit nytta, i det man stundom genom användande af rött ljus kan skydda

huden mot de kemiska strålarne. Så t. ex. resorbera kininsalter de kemiska strålarne och genomsläppa alltså endast det röda ljuset; genom att öfverdraga huden med kininfemissa kan man sålunda skydda den.

De kemiska strålarnes kurativa egenskaper användas i stor skala å den danske vetenskapsmannen prof. Finsens institut för behandling af ytliga bakteriella hudaffektioner och speciellt Lupus (en svår form af hudtuberkulos). Såsom ljuskällor användas dels solen och dels elektriska bågglampor.

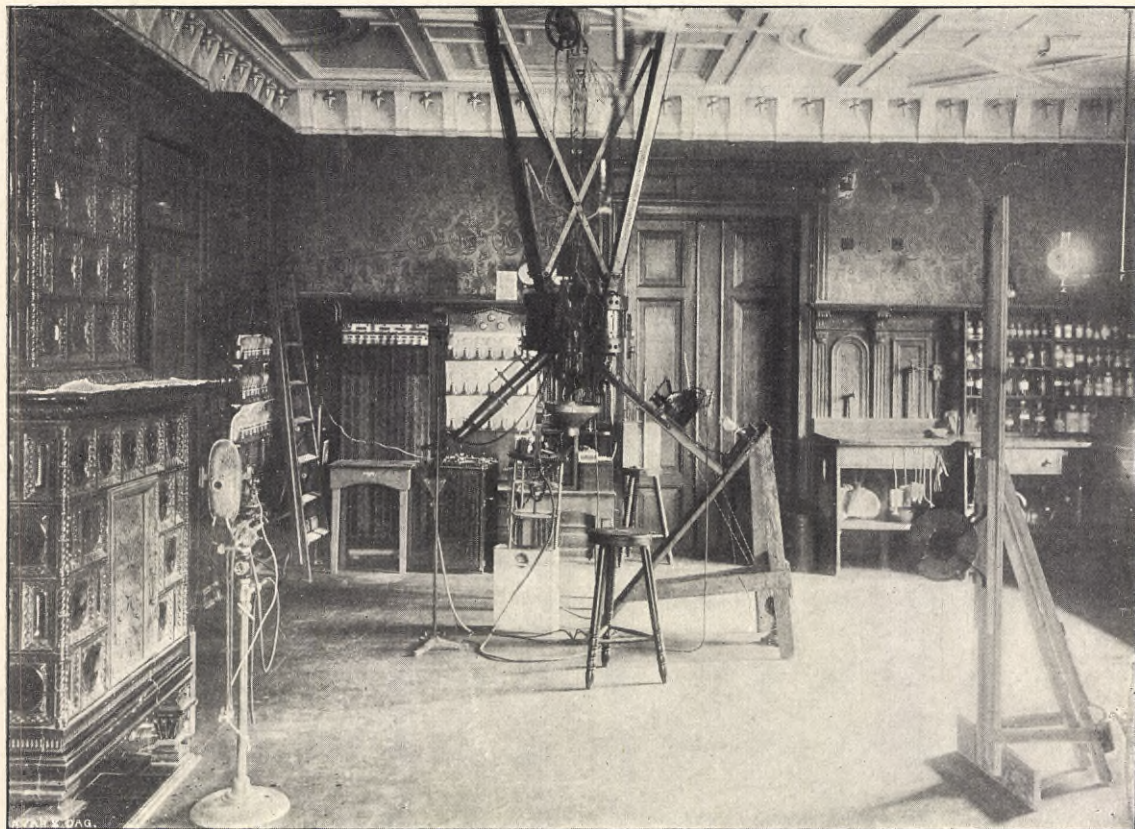
Att här beskrifva metodens teknik, de apparater som användas att samla ljuset, befria det från värmestrålar, etc. etc. förbjuder ju utrymmet.

Institutet har utöfvat en framgångsrik verksamhet i öfver fem år och har att framvisa särdeles intressanta resultat. Behandlingen af Lupus går emellertid tämligen långsamt och får nog en svår konkurrent i en

annan form af ljusbehandling, nämligen bestrålning af de af prof. Röntgen upptäckta s. k. X-strålarne, som hafva särdeles märkvärdiga egenskaper och troligen komma att spela en stor roll i den mo-

PROF. NIELS FINSEN.

FINSSENS LJUSINSTITUT: Stora laboratoriet.

FINSENS LJUSINSTITUT: Väntande patienter.

därna terapien. Både den Finsenska ljusbehandlingen och Röntgenterapien äro emellertid vackra resultat i den nutida medicinska forskningen.

G. Å.

* * *

Några data:

Redan år 1893 väckte den dåvarande unge läkaren Niels Finsen berättigadt uppseende genom sin nya metod vid behandling af kopppatienter, hvilka

han placerade i rum där allt inträngande ljus färgades rödt. Han uppnådde härigenom utmärkta resultat, hvarjämte patienterna ojämförligt lättare kommo ifrån de vanprydande ären.

Den process, som här användes är, som redan ofvan antydts, absolut motsatt mot den vid lupusbehandlingen, i det man i sistnämnda fall genom att bortskaffa de värmande, röda strålarne i ljuset i stället begagnar de blå-violetta, kalla, ljusstrålarne i koncentrerad form. Den kolossala ljusstyrka, som

FINSENS LJUSINSTITUT: Hvarje patient fotograferas före och efter ljusbehandlingen.

FINSENS LJUSINSTITUT: Behandlingsalen för lupuspatienter: Man ser här koncentreringsinstrumenten, genom hvilka de röda (varma) ljustrålarne absorberas, under det de blå-violetta verka på patienten.

erfordras för att döda lupusbacillerna, gör nämligen att patienten skulle bli totalt förbränd af värmen, därest de varma strålarne ej afleddes. Detta sker genom att låta ljuset passera genom blåfärgadt vatten, hvilket absorberar de varma strålarne, under det de kalla tränga igenom med oförminskad styrka. Som ljuskälla användes både solljus och väldiga elektriska båglampor, i hvilket senare fall koncentreringsapparaterna naturligtvis äro betydligt invecklade.

Om det storartade omfång, som »Finsens medicinske Lysinstitut» numera fått, gifva ju våra bilder en god föreställning.

Dess stiftare, professor *Niels Ryberg Finsen*, hvilkens drag vi ock återgifva, är af isländsk släkt, son af framlidne stiftsamtmannen Finsen, född på Färöarne den 15 dec. 1860 samt blef 1882 student i Rejkiavik. Hans namn är nu känt och berömdt öfver hela den medicinska världen.

FINSENS LJUSINSTITUT: Patienterna förbindas efter ljusbehandlingen.

SANATORIET VID HESSELBY.

Fotografi, taget vid invigningen, speciellt för HVAR 8 DAG af O. Rylander, Eksjö.

Vi återgifva här bilden af det tredje och sista af lungsotsanatorierna.

Sanatoriet, som är beläget i närheten af Mariannelunds station å Nässjö—Oskarshamnsvägen, är uppfördt efter samma ritningar som det i Hålahult, och är liksom detta solidt och praktiskt inredt. Af sanatoriets öfverläkare, Doc. Wadstein meddelade vi i föregående häfte ett porträtt, hvartill vi hänvisa.

»Må det», såsom riksmarskalken von Essens slutord i invigningstalet den 28 sept. föllo, »öppna sina dörrar för den lidande mänsklighetens väl!»

SANATORIE-IDÉNS UPPHOFSMAN.

Vi meddela här som ett å propos, porträttet af den man, från hvilken idén till lungsotsanatorierna egentligen utgått, nämligen barberaren *Arvid Forsgren* i Eksjö, hvilken och 1897 för sitt initiativ i frågan om tuberkulosens bekämpande medelst inrättande af folksanatorier af konungen tilldelades guldmedalj att å bröstet bäras.

ARVID FORSGREN.

PROFESSOR RUDOLF VIRCHOW.

FRÅN HVAR 8 DAGS BERLINER-KORRESPONDENT.

I dag firar Tysklands mest berömde vetenskapsman i våra dagar, Rudolf Virchow, 80 år. Den dagen blir en triumfdag för den tyska vetenskapen eller rättare för den tyska vetenskapsens män. Från alla håll i Tyskland kommer den gamle, som ännu utöfvar sin välsignelsebringande lärarverksamhet i Berlin, att firas, och från alla civiliserade länder skola utsända på den dagen nedläggja hyllningar för åldringens fot. Man ärar i honom icke allenast den store anatomen-vetenskapsmannen utan äfven den snillrike antropologen, hvilken satt evigt bestående märken i mänsklighetens utvecklingshistoria.

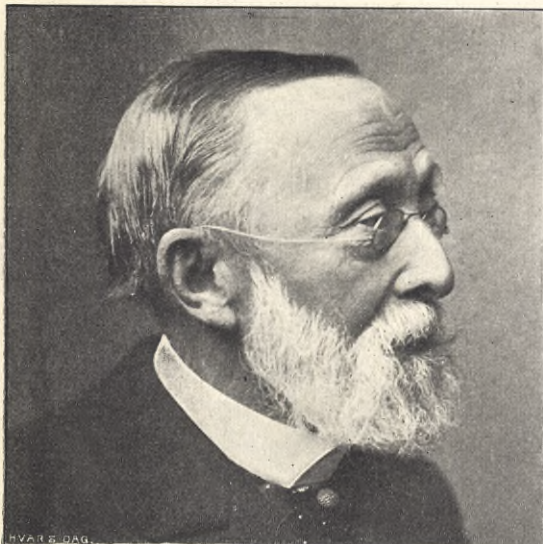

Foto. Wilh. Fechner, Berlin.

Virchow föddes 1821 i Schivelbein i Pommern, studerade i Berlin, blef 1843 underläkare och utnämndes 1846 till professor samt grundlade 1847 tillsammans med en annan vetenskapsman den betydelsefulla tidskriften »Archiv für pathologische Anatomie und Psychologie und für klinische Medizin». Året därefter anförtröddes åt honom undersökningarna öfver hungertyfusen i Schlesien, för hvilka undersökningar han redogjorde i en viktig afhandling. Såsom en öfvertygelse-trogen demokrat och liberal deltog han emellertid samtidigt lifligt i de revolutionära rörelserna, och denna verksamhet föranledde regeringen att aflägsna honom från professorsplatsen i Berlin. Hans vetenskapliga rykte var emellertid redan så stort att han efter en mycket förtjänstfull afhandling om »Enighetssträfvandena inom den vetenskapliga medicinen»

kallades till professor i patologisk anatomi vid universitetet i Würzburg, hvarest han snart räknades till en af de mest framstående lärarne inom den s. k. Würzburgskolan.

1856 återvände han såsom själfständig professor vid universitetet i Berlin, hvarest han i det då upprättade patologiska institutet skapade en medelpunkt för patologisk forskning. Inom detta institut nedlade han de viktigaste resultaten af sin anatomiska forskning; här lade han grundvalarne för cellularpatologien eller läran om att organens sjukliga tillstånd består i cellernas sjukliga tillstånd. Han utformade de nya läroarna om inflammationen, svulsterna, metastasen, tuberkulosen, difterien och flere andra specifika, dittills föga undersökta sjukdomstillstånd. Bredvid de i samhällslifvet djupt ingripande medicinskt-anatomiska forskningarna ägnade han sig lifligt åt antropologiska studier och politiskt arbete. Han var en af nationalföreningens mest intresserade medlemmar och var såsom invald i preussiska andra kammaren en af framstegspartiets grundläggare. Under fransk-tyska kriget organiserade han betydelsefulla sanitära anordningar. På uppdrag af norska regeringen har Virchow företagit vetenskapliga undersökningar på Norges västkust; han har verkat utomordentligt välsignelsebringande för Berlins kanalisering och den tyska rikshu vudstadens hygien öfverhufvud; 1870 grundlade han det tyska antropologiska sällskapet; personligen har han företagit antropologiska studier i olika delar af Tyskland, och med Schlieffen arbetade han vid utgräfningarna i Grekland samt reste i Kaukasus, Egypten och Nubien; i Berlin verkade han kraftigt för folkruplysningen genom att själf hålla föredrag i handverksföreningen samt förmå andra framstående vetenskapsmän att göra detsamma.

Af titlarne på Virchows mest betydande skrifter skulle man kunna läsa sig till hans mångsidiga forskarverksamhet.

I sin politiska åskådning, hvilken äfven varit af stor betydelse inom Tyskland, har Virchow ständigt blifvit sina ungdomsideal trogen. Han är ännu frihetsmannen från 1848, äfven om hans krafter att verka inom politiken vid 80 år icke äro jämförliga med hvad han kunnat uträtta tidigare. Under bortåt femton år var han en högt aktad medlem af tyska riksdagen, och han har länge varit en af de frisinade stödjelarne inom Berlins stadsfullmäktige. Honom har man att tacka för det starka slagordet »kulturkamp» som han på sin tid skapade och som vunnit hörskap långt utom Tyskland. Såsom lärare och människa är Virchow högt afhållen. Vål är han ofta kärf och ännu oftare sträng mot eleverna och examinanderna, för hvilka senare stationen Virchow är en af de svåraste vid Berlininstitutet. Men han är rättvis, och hans varma hjärta och hans medkänsla för alla lidande täcka öfver hans stränghet, som till och med kan öfvergå till grofhet och ett slags brutalitet. Virchow är till hela sitt väsen det, hvad man kallar ett original, men ett äkta, godt original af den gamla, goda sorten, utan all slags affektation, rättfärd och ursprunglig.

Med storartade festligheter skall den gamle, världsberömde lärde nu hedras. Han är icke legd för dylik yttre ståt och har tillvingat sig alla möjliga inskränknings, men det går nu en gång i vår tid icke att isolera sig ifråga om dylika saker, och därför måste han, om och med motvilja, för en dag stå såsom medelpunkt i en enastående hyllningsrörelse, genom hvilken all världen förkunnar sin nöjdnad för en stor man, hvilkens världsrykte icke har makten till grundval utan intelligensen.

Foto, Arvidson, Landskrona.

Litet hvarstades börjar man nu på att revidera, om- och nybygga Thalia-templen i Sveriges städer, och meddela vi här en exteriör af den nya teatern i Landskrona, hvilken nu står färdig såväl till det yttre som inre och i början af oktober torde komma att invigas. Den är uppförd efter ritningar af arkitekterna *A. Arwidius* i Malmö och *Fr. Sundbärg* i Landskrona och har med inredning och allt kostat cirka 140,000 kr.

Ehuru tilltagen i ej allt för stor skala — så finnes t. ex. ej mer än en rad — rymmer teatern dock cirka 450 personer. Dess inre är synnerligen

tilltalande, och ingenting har vid uppförande och inredning sparats för att skaffa staden ett så värdigt konsttempel som möjligt. Ett sådant har också varit allmänna önskemålet i den vackra, framåtgående staden vid Öresund, en önskan, som är så mycket mer naturlig, som man på 10 år ej haft tillfälle åhöra en teaterföreställning i Landskrona under någorlunda drägliga förhållanden.

Teatern kommer att invigas af Selanderska sällskapet med en festföreställning, hvarvid Topelii skådespel »Regina von Emmeritz» skall uppföras.

KONSTSLÖJDUTSTÄLLNINGEN I HALMSTAD.

Fotografier speciellt för HVAR 8 DAG af Orla Bock, Halmstad.

TRÄARBETEN.

KONSTVÄFNADER OCH METALLARBETEN.

Den lifskraftiga »Kulturhistoriska Föreningen» i Lund har i dagarne öppnat sin tredje sydsvenska konstslöjdställning, som denna gång inrymts i Tivolis restaurationslokal i Halmstad. Den synnerligen rikhaltiga utställningen visar vackra prof på svensk konstslöjd och omfattar såväl keramiska arbeten som konstnärligt snidade möbler, konstväfnader, såsom gobeliner, mattor, väggbonader och möbiltyg samt trä- och

metallarbeten och gyllenläder. Hela den omfattande och rikhaltiga utställningen, hvilken berör alla områden, som kunna räknas falla inom begreppet konstslöjd, utgör som sagt ett tydligt bevis på att den kulturhistoriska föreningen, hvilken utträttat så mycket godt i sitt syfte att verka höjande och förädlade på den sydsvenska husfliten och konstslöjden, allt fortfarande lever och verkar med oförminskad framgång och kraft.

KRÅKJAKT: DRAMA I 2 AKTER.

Ögonblicksbilder af Oscar Halldin, Stockholm.

ETT »SPÄNNANDE» MOMENT.

JÄTTE-KRÅKAN MÄTTE ÖFVER
I METER MELLAN VINGSPETSARNE.

HVAR 8 DAG'S fotografer äro ju med rätta kända för sin påpasslighet. Højden i detta afseende visa väl vidstående bilder, som tala ett nog så tydligt språk. Som man ser slutade detta drama så, som alla goda dramer böra sluta — bofven blifver skjuten.

FOLKSKOLEBARNENS IDROTTSLEKAR

Å LADUGÅRDSGARDET VID STOCKHOLM.

»En sund själ i en sund kropp» söker man nu alltmera åstadkomma hos det uppväxande släktet, och särskildt i vårt land står ju glädjande nog gymnastik och kroppsöfningar på en synnerligen hög ståndpunkt.

Stockholms folkskolebarn få äfven numera för

sina lärare öfva sig i en del nyttig sport, och gafs nyligen å Ladugårdsgärdet en uppvisning, hvarvid det visade sig, att barnen redan voro ganska skickliga och synbarligen mycket roade af detta slags uppfriskande öfningar.

FISKAR-OLLE.

Originalberättelse för HVAR 8 DAG af *ERLAND BRATT*.

Det var lif, och det var lust kring majstången, som ungdomen rest på Domsö dansplan.

Alla, som något så när känna den Bohuslänska skärgården, äro väl bekanta med detta namn, men få äro kanske de, hvilka knutit en närmare bekantskap med denna ö och dess fåordiga, allvarliga befolkning. Jag hade bott där några somrar, och lika främmande, som jag den första tiden ståt i »infödingarnes» ögon, lika hemmastadd blef jag i den mån, som omständigheterna tillät mig att närma mig dem och vinna deras förtroende. Många år ha förflutit sedan dess, men jag bibehåller dock ännu i friskt minne alla dessa typer, som kommo i min väg. Flertalet af dem voro väl ur mängden synpunkt alldagliga människor och ej ägnade att tilldraga sig något synnerligt intresse, men bland dem funnos dock sådana, som oemotståndligt tilltvingo sig uppmärksamhet, och hos hvilka man påträffade egenskaper, som voro allt för stora, alltför sällsynta att ej uppskattas.

Och särskildt erinrar jag mig »Fiskar-Olle» — denne godmodige jätte, som i sin väldiga stofthydda tycktes inrymma två naturer. Han hade barnets naivitet i sina tankar, men var i fråga om mod och rådighet i farans stund en man, och en man som få.

Jag går att berätta hans historia och gripes därvid af ett djupt vemod vid tanken på det sorgliga öde, som blef honom beskärmt, tack vare en hjärtlös narr, som i sin oblyga egoism krossade hans lefnadslycka.

Det var, som sagdt, lif och lust kring majstången detta år. Vädret var ovanligt härligt, och de unga flickorna voro ej obenägna att tråda dansen. Det var ej allenast öns egen befolkning, som deltog i fröjden, äfven badgästerna voro med. Visserligen var det kvinnliga elementet härifrån ganska skralt representeradt, men det fanns där dock, och sällan hade väl de unga stadsflickorna hvilat i säkrare armar eller förts med större själfständighet, än fiskarpojkarne nu tillät sig, i opposition emot allt hvad regler och takt hette. Jag stod och betraktade tillställningen och hade glädt mig åt den muntrande synen af alla dessa par som svängde rundt. Det fanns ej två, som dansade lika, om jag fränser stadsherrarne, hvilka naturligtvis manövrerade med en öfverlägsen säkerhet. De intresserade mig dock mindre. Hvad som fångade mig, var skärgårdsbornas primitiva danskonst, och det var en tafla så god som någon, att se dessa stadiga, väderbitna figurer på ett område, där hvarje liten herrskapsbyting hade kunnat vara deras läromästare.

En liten knuff bakifrån kom mig att afbryta mina studier. Jag vände mig om och stod ansikte mot ansikte med Fiskar-Olle. Jag skall aldrig glömma det drag af hårdhet, som låg öfver munnen, och i hans annars vänliga grå ögon hade kommit något främmande, nästan olycksbådande.

»Herr B.», började han, känner I honom, som dansar med Anna? Där!

Jag följde riktningen af hans pekfinger och såg mycket riktigt den, som han kallat Anna. Det var öns vackraste flicka, en frisk, hurtig tös om 19 vårar. Många gånger hade jag talat med henne, och stod hos henne rent af väl i vantarne, och jag visste, att under hennes glada skrat och enkla, ökonstlade väsen låg så mycket allvar och innerlighet, att det förvånat mig, att dylika egenskaper

kunnat bibehållas bland en sådan omgifning som den, hvori hon lefde. Hon verkade godt genom sin närvaro. Ingen ville gärna ådraga sig Annas förakt; de värsta bråkstackarne drogo sig i skymundan, och svordomarne tystnade, när hon inskred för att lugna sinnena. Visst satte hon många hjärtan i brand, men jag har förmimmelsen af, att de samtliga ansågo henne alltför förnäm och öfverlägsen för att våga erbjuda henne ett hem efter deras små villkor. Och jag förstår denna deras uppfattning, ty Anna var ej som de andra flickorna, hennes tankar gingo i en annan riktning, och de stackars gossarne hade svårt att finna ord, när de vågade blicka in i hennes klara, mörkblå ögon. Därför talade aldrig ryktet om någon förbindelse, som hon haft, och detta fick väl trösta de många, som brunno i tysthet.

Och hon var förtjusande, där hon nu svängde om, en bild utaf ungdom och lif. Det var en stadsherre, som förde henne, och på Olles förfrågan namngaf jag honom.

Olle stod tyst en stund, med händerna nedstuckna i byxfickorna, allt under det hans ögon följde deras rörelser.

»Jag tycker inte om den karlen», började han med bestämdhet, »och är det er vän, herr B., så ska I säga till honom, att han inte kommer i min väg».

Jag såg förvånad på honom, ty jag märkte att han darrade på rösten, och jag började ana, hur landet låg. För att säga något sporde jag, till det yttre helt ointresserad, om orsaken till hans varning, och tillade, att personen ifråga ingalunda vore min vän, äfven om jag kände honom. Men Olle var icke benägen att ingå på några vidare förklaringar, och tydligen var det inga glada funderingar, som sysselsatte honom, ty läpparna voro fast sammanpressade, och trots det ungdomliga som låg öfver honom, spårade man i hans skarpa, tvärskurna linier något, som talade ett farligt språk.

Spelemannen hade just slutat en munter polka, och ännu röda af dansen slogo sig paren ner här och hvar, och på bänkar och i gröngräset. Efter hvad som förekommit, voro mina ögon särskildt riktade på Anna och på hennes kavaljer, och fastän senare minnen, då jag nu så långt efteråt genomgår hennes historia, med allt fog borde visa mig bilden af en olycklig, djupt olycklig kvinna, så erinrar jag mig dock ständigt det skimmer af en stor och oskrymtad lycka, som vid detta tillfälle låg utbredd öfver hennes ansikte och hela väsen.

Stackars lilla Anna! Då jag nästa gång fick se dig, var redan blickens glans försvunnen, kinderna buro ej den färgen, och ditt modiga, goda hjärta var ej som då fylldt af den innerligaste lefnadslust. Dock, jag vill ej gå händelserna i förväg, ville blott, genom att återkalla henne i mitt minne väcka i mitt eget hjärta all den sympati, hon förtjänar, allt det deltagande, som hennes sorgliga lefnadssaga fordrar.

Spel-Johan var åter på sin post, och vid hans glädtiga toner vågade sig snart det ena paret efter det andra fram på dansbanan. Fiskar-Olle hade lämnat mig. Jag såg hans resliga gestalt på andra sidan, midt emot mig. Jag ville gå till honom, ty jag märkte, eller hade en aning om, att han umgicks med dystra planer. Jag hann dock ej att sätta detta mitt uppsåt i verket, ty i nästa minut såg jag honom bana sig väg genom ringen och gå rakt fram till Anna.

(Forts. nästa nr)

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

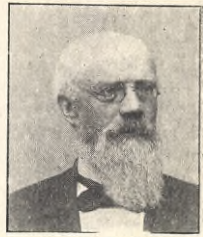
A. H. JANHEKT.

ANDREAS SCHUMANN. HUGO ENGELBRECHT.

FRU SCHUMANN.

A. F. BERG.

MATTHS FALK.

F. L. WENDEL.

R. WENNERQVIST.

L. A. OLSSON.

E. L. von WERNSTEDT

GULDBRÖLLOP firades den 27 sept. af t. bagaremästaren *Andreas Schumann* och hans maka. f. *Vobrensky*. Hr S. är född 1822 i Anhalt-Bernburg och hitkom 1847 från Hamburg samt har sedermera i öfver 40 år haft anställning i Reinholdska bageriet, där af större delen som verkmästare. Guldbräölloppet firades med en fest å Hotel Phoenix, hvarvid höfpredikanten *Wissnell* höll ett innerligt och formfulländadt tal till det krya guldbrudparets ära.

JUBILEUM. Tio år har i dagarne föflutit, sedan *Anders Hansen Janhekt* grundade sin bekanta distributionsaffär i Göteborg. Det är HVAR 8 DAG synnerligen angenämt att vid detta tillfälle till den lika energiske som redbare mannen få framföra ett tack för godt samarbete.

UTNÄMNING. Till föreståndare för Stockholms sjömanshem efter aflidne kapten *Zetterlund* har utnämnts befälhafvaren å "J. L. Runeberg", kapten *Hugo Engelbrecht*, en af den nordrändska flottans allra dugligaste fartyschefer, som i 26 år haft tjänstgöring å "Runeberg", där af 11 år som befälhafvare.

HYLLNING. Den 28 sept. uppvaktades kamreren *A. F. Berg*, som i 42 år varit i tjänst hos Bergsunds mek. verkstad och nu afgått med pension, af omkring 150 arbetare, hvilka till den afhällne förmannen öfverlämnade en präktig silfverpokal.

FÖDELSEDAGAR. 60 år fyllde den 19 sept. professorn i matematik vid Uppsala universitet *Matths Falk*. Född i Eskilstuna, blef F. student 1861 samt fil. dr. och docent i matematik vid Uppsala universitet s. å. 1876 utnämndes han till lektor i Skara samt 1877 till Uppsala högre allm. läroverk och 1890 till professor. Den urbana och omtyckte vetenskapsmannen var på 60-årsdagen föremål för mycken hyllning.

50 år fyllde den 23 september den mångårige, populäre befälhafvaren å stockholmsångaren "Dalarö Ström", kapten *F. L. Wendel*. Kapten W. var föremål för mycken hyllning och fick bl. a. af trafikanten mottaga en silfverpokal med värdetull innehåll.

50 år fyllde den 26 sept. redaktören i Sv. Telegrambyrån i Stockholm *Richard Wennerqvist*, hvilken omkring 20 år haft sin verksamhet därstädes. Hr W. hyllades på en af några bland hans talrika vänner gifven middag, och fälldes härvid mångt ord, som bevisade: den tillgifvenhet man hyser för honom.

50 år fyllde den 28 sept. befälhafvaren å "Nya Hillersjö", kapten *Ludv. A. Olsson*, hvilken då var föremål för mycken uppmärksamhet. Dagen till ära flaggade alla ångare i Mälarenhamnen.

I sitt 91 år ingick den 28 sept. öfverstinnan *Emelie Louise von Wernstedt*, änka efter öfverstelöjtnanten m. m. C. W. v. *Wernstedt*. Den vördnadsvärda gamla har förlorat synförmågan, men befinner sig för öfrigt vid obrutna kroppss- och själskrafter samt tillbrakte födelsedagen i sitt hem i Jönköping i kretsen af barn, barnbarn, släktingar och vänner.

75 år fyllde den 1 oktober kamreren-kammarskrifvaren i Järnkontoret *G. F. Löwenhielm*, hvarvid den omtyckte och urbana mannen hyllades på flerfaldiga sätt.

70 år fyllde den 3 oktober den framstående pedagogen läroverksadjunkten *Axel Stridsberg*, hvilken kvällen förut hyllades vid en fest, som å Hotel Continental gafs för honom af ett 50-tal af hans forna lärjungar, numera "män i staten". Hedersgästen firades hjärtligen både i tal och sång, hvarjämte talrika telegram ingingo till den omtyckte hedersmannen.

Sjuttiofem år fyllde den 30 september brukspatronen *R. W. O. Eric Tersmeden*. Hr T., som ännu är vid full vigör — han är bl. a. skattmästare i Westm. L. Hushållnings-sällskap och styrelseledamot i Sala-Tillb. järnvägsbol. — var på födelsedagen föremål för hjärtlig hyllning från vida kretsar.

Femtio år fyllde den 4 okt. grosshandl. *Ragvald Lignell* i Göteborg, som då fick mottaga lyckönskningar och uppvaktningar från olika håll. Bl. a. mottog han från Odd-Fellow-logen "Gustaf Adolf", hvars ene stiftare han är, en ståtlig jardiiniere af silfver och kristall.

DÖDSFALL. Den 25 sept. afled i Göteborg en af stadens mera bekanta borgare smedsmästare *Olaus Gulldbrandsen* f. 1825. G., som var af norsk börd, blef 1855 svensk medborgare, samt förestod sin betydande firma till år 1897. Han var en redbar och duglig man, en kärnkari af den gamla stammen.

Den 26 sept. afled i Malmö godsägaren, *R. W. O. David Gillis Frick* i en ålder af 78 år. Han råkade tidigt att träffas af olyckan att få syn- och hörselörmågan ansenligt försvagade, hvilket i någon mån bidrog till aflägsna honom från lifvet och människorna, men han efterlämnar dock minnet af en älskvärd och hjärtleg person, som sorjes af många.

Läroverksadjunkten, fil. jubeldoktorn *Nils Persson* afled den 27 september i Lund, Med P., som var född 1815, bortgick en dugande lärare och pedagog, som uppriktigt sorjes af talrika lärjungar, vänner och anförvanter.

Den 26 sept. afled i Stockholm f. stadskassören *Lars Isacson* i en ålder af närmare 71 och ett halft år. I hade på senare tiden en rättgångs- och inkasseringsbyrå och var för sin redbarhet mycket omtyckt och värderad person.

G. F. LÖWENHIELM.

AXEL STRIDSBERG.

ERIC TERSMEDEN.

RAGVALD LIGNELL.

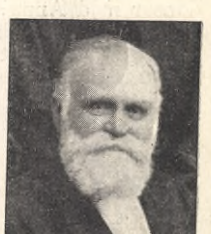
O. GULDBRANDSEN. †

D. G. FRICK. †

NILS PERSSON. †

LARS ISACSON. †